

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرق و مکث

یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

موسسه مطالعات راهبردی فن آوری اطلاعات

اردوان مجیدی

تیرماه 1381

مقدمه - ضرورتها و اهداف

- آشنائی با قرآن در جامعه اسلامی
- فرهنگ سازی قرائت و تعمق در قرآن
- فراگیری طیفهای مختلف مخاطبان

فرق و مکث : یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

IDP#1

سطوح قرائت و تعمق در قرآن

فرق و مکث : یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

سبک‌های ارائه ترجمه قرآن

فرق و مکث : یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

IDP#3

- قرائت آیه یا آیات و قرائت ترجمه
- قرائت آیه یا آیات و قرائت ترجمه با توضیح
- قرائت آیه و توضیح شفاهی ترجمه
- قرائت آیه و زیرنویس ترجمه
- قرائت آیه و ترجمه لفظ کلمه به کلمه
- قرائت و ترجمه مبتنی بر تکه های مستقل (فرق و مکث)

سبک ارائه فرق و مکث یک نمونه

سوره نمل

فرق و مکث : یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ

که نوشیدنی شما است

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

که از آسمان ، آبی فرستاد

هُوَ الَّذِي

او کسی است

وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ (10)

و از آن آب درختها (و گیاهانی) است که حیوانات خود را در آن می چرانند

ذکر
آیات
و
نعمتها

سبک ارائه فرق و مکث

(روش عمومی - 1

- تفکیک آیه به تکه های مستقل قابل ترجمه
- تفکیک تکه ها در هنگام نوشتن
- فاصله مناسب بین تکه ها
- چین مناسب تکه ها در صفحه
- ذکر متن آیه و ترجمه آن در هر تکه به صورت جداگانه
- ربط به تکه های بعدی با عبارت توضیح کوتاه (مثلا با سؤال و پاسخ به آن)
- در مجموع ترجمه کل تکه های آیه به شکل محاوره ای به صورت یکپارچه به نظر برسد.
- نمایش کل آیه (آیات) و ترجمه آن به صورت تکه های قابل

تشخیص از ابتدا

سبک ارائه فرق و مکث

روش عمومی - 2

- شفاف تر شدن تکه مورد نظر در هنگام توضیح
- استفاده از انیمیشن برای وضوح تکه مورد ارائه
- ذکر آیات با تفاوت مضمون و موضوع در یک صفحه مستقل (چیدن آیات در صفحات)
- ارائه یک یا چند دسته آیه در یک موضوع مشخص و قابل تفکیک در هر جلسه
- معرفی سریع محورهای عمده بحث قبل از هر سوره یا بخش قابل تفکیک از سوره
- معرفی موضوع آیات هر صفحه
- یادآوری موضوع آیات جلسه قبلی (پیوستگی جلسات) در یک جمله

سبک ارائه فرق و مکث مزایا

- سرعت انتقال
 - یادگیری ترجمه عبارات و جمله بندی
 - یادگیری مفهوم مورد انتقال
 - یادگیری سبک عمومی بیان مطالب در قرآن کریم
 - حفظ ساختار جملات متن اصلی در هنگام انتقال ترجمه به مخاطب
 - حفظ رابطه کلمات ترجمه با کلمات متن اصلی
-
- تذکر 1 : این سبک ارائه می تواند برای ارائه ادعیه نیز استفاده شود.
 - تذکر 2 : مبنای این سبک ارائه به شکل فیلم یا برنامه رایانه ای است. اما در شکل مکتوب نیز کاربرد دارد.
 - تذکر 3 : به عنوان یک برنامه نمونه آیات ابتدائی سوره مبارکه نحل ارائه می شود.

سبک ارائه فرق و مکث

خصوصیات در ارائه شفاهی

- اصل متن قرآن است نه تصویر شخص (تصویر در گوشه)
- گفتار انسانی و نمایش چهره
- بیان روان و ساده و نه رسمی
- ترجمه مبتنی بر تعلیم، نه صرف ترجمه – محوریت متن اصلی در بیان ترجمه
- استفاده از مشابهت های زبان برای تقریب فکر مخاطب به متن اصلی
- ترجمه محاوره ای در کنار ترجمه نوشته شده رسمی
- ترکیب بیان متن و ترجمه (در تکه های کوچکتر از آیه)
- حواشی و جملات توضیحی فقط در موارد ضروری، حداکثر یک جمله
- استفاده از زمان و تکنیک برای انتقال (حداکثر مفهوم در حداقل زمان)
- سازماندهی نمایش و ارائه مبتنی بر معنا و مفاهیم آیات

دامنه کاربرد سبک

فرق و مکث : یک سبک برای ارائه و گزارش ترجمه قرآن کریم

● موضوع مورد ارائه:

● قرآن کریم

● ادعیه

● شکل ارائه:

● ارائه شفاهی (فیلم، برنامه تلویزیونی، ارائه در جلسات)

● نرم افزارهای آموزشی یا کاربردی

● نوشتاری (چاپی)

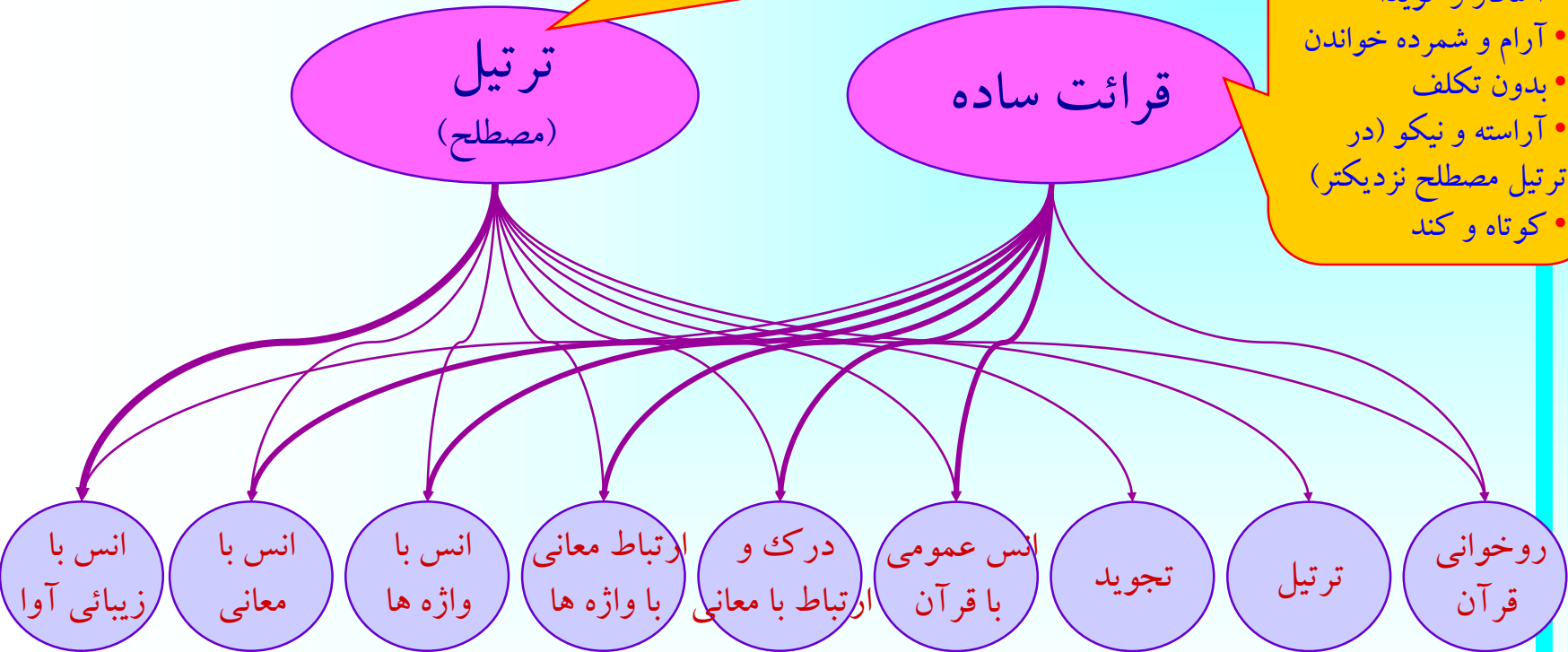
قرائت متن عربی قرآن: ساده یا ترتیل

- مغز اول با لحن و موسیقی کلام ارتباط برقرار می کند.
- سپس موسیقی به متن توسط مغز ترجمه می شود (گاهی هم نمی شود).
- هرچند در مواردی نفوذ موسیقی بر جان است و نفوذ کلام بر ذهن و عقل!

شاید نزدیکتر به معنای
حقیقی ترتیل:

- آشکار و هویدا
- آرام و شمرده خواندن
- بدون تکلف
- آراسته و نیکو (در
- ترتیل مصطلح نزدیکتر)
- کوتاه و کند

فرق و مکیث: یک سبک برای ارائه و نگارش ترجمه قرآن کریم

اهداف آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره مبارکه نحل

- عظمت آیات و نعمتها
- امکان تدبیر این عالم تنها توسط او
- تنها او شایسته عبادت و اطاعت
- استدلالهای توفالی مشرکان و جولان و استهزاء زودگذر
- نزدیک شدن امر خدا و غلبه دین حق
- فقط اطاعت از دین و قوانین او و پرهیز از او

سوره نمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
به نام خداوند رحمان و رحیم

فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ

برای آن عجله نکنید!

أَتَى أَمْرُ اللَّهِ

فرمان خدا (برای مجازات مشرکان و مجرمان)، آمدنی است؛

سُبْحَنَهُ وَ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (1)

منزه و برتر است خداوند از آنچه شریک او قرار می دهند!

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ

فرشتگان را با روح (وحی الهی) از فرمان او نازل می کند؛

أَنْ أَنْذِرُوا

(و به آنها دستور می دهد) که (مردم را) انداز کنید؛

عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

بر هر کس از بندگانش که بخواهد

فَاتَّقُوا (2)

از (مخالفت دستور) من، بپرهیزید!

أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا

(و بگویند:) معبودی جز من نیست؛

خطاب
با
مشرکان

سوره نمل

او
خالق
متعال
است!

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ

آسمانها و زمین را بحق آفرید؛

تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (3)

برتر است از آنچه برای او شریک قائل می شوند!

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ

انسان را از نطفه (بی ارزشی) آفرید؛

فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ (4)

و اینک ستیزه گری آشکار است.

سوره نمل

ذکر
آیات
و
نعمتھا

و الْأَنْعَمَ خَلَقَهَا

و چهارپایان را آفرید؛

لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ

که در آنها، برای شما وسیله پوشش،

و مَنَفْعٌ

و منفعت است

و مِنْهَا تَأْكُلُونَ (5)

و از آنها می خورید

و لَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ

و در آنها برای شما جلوه و جمالی است

حِينَ تُرِيحُونَ

هنگامی که از چراگاه آیند

و حِينَ تَسْرَحُونَ (6)

و هنگامی که به چراگاه روند

و تَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ

و آنها بارهای شما را حمل می کنند

إِلَىٰ بَلَدٍ

به دیاری

لَمْ تَكُونُوا بِهِ

که به آن نمی رسیدید

إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ

جز با مشقت زیاد،

إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ (7)

که پروردگار تان مهربان و رحیم است

سوره نمل

وَ الْخَيْلَ

و اسبها

وَ الْبِغَالَ

و استرها

وَ الْحَمِيرَ

و الاغها را آفرید

لِتَرْكَبُوهَا

تا (هم) بر آنها سوار شوید

وَ زِينَةً

و (هم) زینت شما باشند،

ذکر
آیات
و
نعمتها

وَ يَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ (8)

و چیزهایی را آفرید که شما نمی دانید

سوره نمل

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ

و بر خداست که راه راست را (به بندگان) نشان دهد؛

وَمِنْهَا جَائِرٌ

اما بعضي از راه‌ها بیراهه است!

هدایت
الهی

وَلَوْ شَاءَ لَهُ دَكَّمْ أَجْمَعِينَ (9)

و اگر می خواست، همه شما را هدایت کرده بود.

سوره نمل

هُوَ الَّذِي

او کسی است

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

که از آسمان ، آبی فرستاد

لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ

که نوشیدنی شما است

وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ (10)

و از آن آب درختها (و گیاهانی) است که حیوانات خود را در آن می چرانند

ذکر
آیات
و
نعمتها

وَالزَّيْتُونَ

و زیتون

يُنَبِّتْ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ

با آن (آب) برای شما زراعت را رویاند

وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

و همه گونه میوهها

وَالْأَعْنَبَ

و انگور

وَالنَّخِيلَ

و نخل

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (11)

مسلمانان در این ، نشانه روشنی برای اندیشمندان است.

سوره نمل

وَ سَخَّرَ لَكُمُ

او مسخر (و به خدمت) شما ساخت؛

الَّيْلَ

شب را

وَ النَّهَارَ

و روز را

وَ الشَّمْسِ

و خورشید را

وَ الْقَمَرَ

و ماه را

وَ النُّجُومِ

و ستارگان نیز

مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ

به فرمان او مسخر شمايند؛

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (12)

در این، نشانه‌هایی است برای گروهی که عقل خود را به کار می‌گیرند!

ذکر
آیات
و
نعمتها

وَ مَا ذَرَأَّا لَكُمُ فِي الْأَرْضِ

و (نیز مسخر شما است) آنچه برایتان در زمین آفریده

مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ

و رنگهای آنها مختلف است

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَذْكُرُونَ (13)

در این، نشانه روشنی است برای گروهی که متذکر می‌شوند!

سوره نمل

وَ هُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ

او کسی است که دریا را مسخر (شما) ساخت

لَحْمًا طَرِيًّا

گوشت تازه

لِتَأْكُلُوا مِنْهُ

تا از آن، بخورید

حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا

زیوری برای پوشیدن (مانند مروارید)

وَ تَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ

و از آن استخراج کنید

وَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ

تا شما از فضل خدا بهره گیرید

مَوَاحِرَ فِيهِ

که سینه دریا را می شکافد

وَ تَرَى الْفُلْكَ

و کشتی را می بینی

وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (14)

و شاید شکر نعمتهای او را بجا آورید!

ذکر
آیات
و
نعمتها

سوره نمل

أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ

تا شما را نلرزاند

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوْسَى

و در زمین لنگرهایی از کوهها افکند

وَسُبُلًا

و راههایی ایجاد کرد

وَأَنْهَرًا

و نهرها

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (15)

تا شاید هدایت یابید

وَعَلَّمَتْ

و (نیز) علاماتی قرار داد؛

وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ (16)

و (شب هنگام) به وسیله ستارگان هدایت می شوند.

ذکر
آیات
و
نعمتها

أَفَمَنْ يَخْلُقُ

كَمَنْ لَا يَخْلُقُ

سوره نمل آیا کسی که (این گونه مخلوقات را) می آفریند، همچون کسی است که نمی آفریند؟!؟

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (17)

آیا متذکر نمی شوید؟!؟

دعوت
به
تعقل
و
توجه

لَا تَحْصَوْهَا

نتوانید شمرد

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ

اگر بخواهید نعمتهای خدا را بشمارید

إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (18)

که همانا خدا آمرزگار و رحیم است

صدق الله العلي العظيم